

Zápis

z obhajoby disertační práce paní Mgr. Zdeňky KOSTIK ŠUBROVÉ

konané dne 29.6.2011

téma práce: „Orientální krajina ve francouzské cestopisné próze 19. století“

přítomní: dle prezenční listiny

Předsedkyně komise, prof. PhDr. Anna Housková, CSc. zahájila obhajobu a představila přítomným kandidátku.

Školitel, Doc. PhDr. Aleš Pohorský, CSc. představil doktorandku a seznámil komisi s uchazečkou a průběhem jejího doktorského studia.

Kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací. Okomentovala nejprve strukturu práce, hlavní teze úvodu včetně specifikace mluvčích cestopisu (rozlišení autor-cestovatel-vypravěč) a jejich vztahu ke krajině v textu. Dále stručně prezentovala kapitoly věnované monografickým studiím a následně přiblížila druhou část práce, především svou koncepci krajiny jakožto souboru submotivů a jejich vzájemných vztahů. Ukázala, jak lze jednotlivé krajinné submotivы třídit a interpretovat, doplnila pojednání o roli evropské krajiny v orientálních cestopisech, o typech krajiny dle průběhu cesty a konečně o tématu času v orientální krajině. Závěr práce abstrahuje některé hlavní rysy orientální krajiny jakožto prostoru absence podléhajícímu riziku „nekrajinnosti“ a tedy absurdity, prostoru – zrcadla vypravěče. Shrnuje poté výsledky práce, které naznačují, že téma orientální krajiny odkazuje již v 19. století hlouběji k problému intelektuálního obydlí prostoru a k výrazovým hranicím jazyka.

Poté oponenti, PhDr. Eva Voldřichová Beránková, PhD. a prof. PhDr. Petr Koloušek, CSc., přednesli závěry svých posudků. Ocenili výběr tématu a rozsah studie, podložené přesahy do dějin umění i hloubku analýzy jednotlivých textů. Kriticky zhodnotili zejména formální stránku práce (nedotaženost korektury, sporné neologismy, příliš silný vliv francouzštiny) a pozastavili se nad tím, zda rozčlenění cestovatel-vypravěč je dostatečně metodologicky vyjasněno. V některých případech zhodnotili rozlišení těchto dvou mluvčích jako nejasné a zavádějící, bez dostatečných strukturních znaků. Dále konstatovali, že kapitola věnovaná

krajinným submotivům by měla předcházet monografickým kapitolám, což by usnadnilo vhléd čtenáře do metodologie doktorandky.

Kandidátka, Mgr. Zdeňka Kostik Šubrová reagovala na posudky oponentů promyšleně a strukturovaně. Upozornila, že práce si neklade za cíl studovat vývoj cestopisu v 19. století ani definovat narativní specifika tohoto žánru. Rozlišení funkce cestovatele a vypravěče jakožto intratextuálních mluvčích bylo provedeno s cílem uchopit různé podoby krajiny, a tedy jejich role byla studována především ve vztahu ke krajině. Kandidátka dále akceptovala možnost, že by základní definice krajinných submotivů předcházela monografické části práce s tím, že v závěru by submotivy byly analyzovány konkrétně na základě poznatků vycházejících z konkrétních textů. Výtku týkající se formální úrovně práce doktorandka označila za oprávněnou, v některých případech se jednalo o problém nově doplňovaných pasáží, kdy proces vzniku obsahu někdy zabránil konečné jazykové korektuře.

Oponenti se vyjádřili k vystoupení kandidáta s tím, že metodu, kterou doktorandka v práci použila, pokládají za opodstatněnou.

Diskuse:

V diskusi vystoupil Doc. PhDr. Václav Jamek, který připomněl, že cestopis je specifickým žánrem, kde je vymezení mluvčích skutečně komplikovanější a nebylo ještě dostatečně zpracováno. Snaha doktorandky je tedy záslužná, může přinést nový vhléd do problematiky. Kandidátka potvrdila, že ačkoli řada literárních teoretiků zkoumá cestopis, o jeho mluvčích se zmiňují spíše sporadicky a nesystémově. Prof. PhDr. Anna Housková, CSc. připomněla, jak je zásadní oddělit entitu autora od vypravěče, a to i v cestopise. Četba textu pohledem na autora je chybnou interpretací. K cestopisu a jeho literárnímu profilu je zajímavé sledovat některé se současných studií pomezích žánrů. Doktorandka v souhlasné reakci zmínila, že i ona v disertaci entitu autora považuje za striktně extratextuální prvek. Doc. PhDr. Jiří Pechar podotkl, že i na formální rovině jsou obecně některé jazykové varianty k diskusi, ne vždy je kodifikace zcela prokazatelná.

V závěru komise konstatovala, že dotazy oponentů i členů komise byly zodpovězeny a diskuse může být uzavřena.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování:

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsal: Mgr. Ilona Laužanská

Podpis předsedy komise: